

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Trh s kávou a kavárenské řetězce v České republice

Teze bakalářské práce

Autor: Tomáš Čermák

Vedoucí práce: Ing. Zdeňka Gebeltová

© 2016 ČZU v Praze

Souhrn:

Tato bakalářská práce je zpracována na téma „Trh s kávou a kavárenské řetězce v České republice“. Cílem práce je zhodnotit funkci, pozici a budoucnost světového a tuzemského trhu s kávou. Práce je rozdělena na dvě části – literární rešerši a praktickou část. Literární rešerše této práce vznikla na základě prostudování odborné literatury a pojednává o kávě z pohledu historie, botanického hlediska a technologického hlediska. Praktická část práce se věnuje světovému a tuzemskému obchodu s kávou. Světový obchod s kávou byl zpracován pomocí metody analýzy a komparace internetových materiálů a databází. Tuzemský obchod s kávou byl zpracován pomocí analýzy pěti vybraných kavárenských řetězců, rozhovorů s odborníky a dotazníkového šetření. Na základě zvyšující se spotřeby a zároveň poptávky po kávě jsou na českém trhu příležitosti pro expanzi kavárenských řetězců.

Klíčová slova:

káva, producenti, obchod s kávou, export, import, kavárenské řetězce, cena kávy, produkce, spotřeba, finanční analýza

Cíl a metodika:

Hlavním cílem této práce je zhodnotit funkci, pozici a budoucnost světového a tuzemského trhu s kávou. K naplnění hlavního cíle vede naplnění dílčích cílů v literární rešerši a praktické části.

Dílčí cíle

Pro literární část:

- Popsat historii obchodu s kávou ve světě a v České republice od počátku do současnosti.
- Charakterizovat rostlinu kávovníku z botanického hlediska a definovat dvě komerčně nejvyužívanější odrůdy kávovníku.
- Popsat technologické zpracování kávy.

Pro praktickou část:

- Specifikovat hlavní producenty kávy a analyzovat u nich celkovou produkci kávy
- Analyzovat světový obchod s kávou z hlediska produkce, spotřeby, exportu a importu
- Provést analýzu a komparaci vybraných kavárenských řetězců na českém trhu z hlediska finanční analýzy a cenového průzkumu trhu
- Realizovat dotazníkové šetření a zhodnotit preference spotřebitelů
- Na základě praktické části vyhodnotit současný stav trhu s kávou a posoudit jeho pozici a budoucnost v České republice
-

Postup a metodika:

Postup

- a) Formulace cíle a metodiky práce
- b) Volba a studium vhodných literárních a internetových zdrojů
- c) Shromáždění informací o problematice
- d) Výběr důležitých ukazatelů finanční analýzy
- e) Volba kavárenských řetězců
- f) Osobní průzkum trhu (rozhovory s odborníky) a získání dat
- g) Zpracování a sumarizace dat do komparačních tabulek a grafů
- h) Komparace kavárenských řetězců z hlediska finanční analýzy a průzkumu trhu
- i) Vyhodnocení dat

Metodika

Literární rešerše byla zpracována na základě prostudování odborné literatury a internetových zdrojů. Při studiu literatury a internetových zdrojů byla použita metoda komparace mezi jednotlivými autory.

Praktická část byla zpracována metodou analýzy a komparace internetových zdrojů, databází a účetních výkazů ve formě sumarizačních a komparačních tabulek. Při průzkumu trhu byla uplatněna metoda rozhovorů s odborníky z oboru kávy. Preference spotřebitelů byly zjištěny dotazníkovým šetřením. Dotazníkové šetření bylo následně vyhodnoceno a výsledky byly sumarizovány ve formě grafů.

Závěr:

První část bakalářské práce je zaměřena na kávovník z pohledu historie, botanického hlediska a technologického hlediska. Jsou zde zpracovány legendy a hlavní historické milníky, které souvisí s objevem a rozšířením kávy po světě. Z botanického hlediska jsou popsány dva komerčně nejvyužívanější druhy kávovníku – arabika a robusta. Z technologického hlediska jsou zde popsány procesy sklizně kávových plodů a jejich následné zpracování pomocí rozdílných metod a postupů, které jsou pro dané produkční oblasti typické.

Praktická část je zaměřena na světový a tuzemský obchod s kávou.

Mezi nejvýznamnější producenty kávy ve světě patří Brazílie, Vietnam, Kolumbie, Indonésie a Indie. Negativní vliv na produkci kávy mají především klimatické podmínky, onemocnění a škůdci. Pozitivní vliv na produkci mají vládní podpory a dotace. Produkce představuje na trhu s kávou nabídku.

Nejvyšší export zelené nezpracované kávy realizují především hlavní producentské země – Brazílie, Vietnam a Kolumbie. Největší exportéři zpracované pražené kávy a zároveň největší importéři nezpracované zelené kávy jsou Německo, Itálie a USA. Z toho lze vyvodit závěr, že producentské oblasti trpí absencí zpracovatelského průmyslu v odvětví pražení kávy.

Celková spotřeba kávy ve světě neustále stoupá. Tato spotřeba kávy ve světě je způsobena růstem počtu obyvatel na světě, ale také i celkovou spotřebou kávy na jednoho obyvatele. Celková spotřeba kávy reprezentuje poptávku po kávě.

Spotřeba kávy v České republice vykazuje, na základě zjištěných dat, vzrůstající trend. Výjimku tvoří rok 2008, kdy vlivem světové finanční krize pravděpodobně poklesla spotřeba kávy v České republice.

Pro analýzu a komparaci vybraných kavárenských řetězců na českém trhu z hlediska finanční analýzy a cenového průzkumu trhu, byly vybrány následující kavárenské řetězce. Starbucks, mamacoffee, Costa Coffee, CrossCafé a McCafé.

Finanční analýza byla zpracována rozborem a komparací účetních výkazů a ukazatelů finanční analýzy. Z výsledků finanční analýzy společností v roce 2012 vyplynuly následující závěry. Nejvíce rentabilní (ziskovou) společností je společnost CrossCafé original s.r.o., která provozuje kavárenský řetězec CrossCafé. Nejvíce ztrátovou

společností z hlediska celkové rentability je společnost Best Coffee s.r.o. provozující kavárenský řetězec Costa Coffe. Ukazatel běžné likvidity nám podává informaci o okamžité platební schopnosti podniku platit své závazky. Nejvyšší okamžitou platební schopnost má společnost AmRest s.r.o., která dokáže uhradit své závazky bez prodeje majetku z 79%, naopak nejnižší okamžitou platební schopnost má společnost mamacoffee s.r.o. s okamžitou platební schopností 6,7%. Finanční ukazatel míry zadluženosti je v pořádku pokud jeho hodnota nepřekračuje poměr 1:1. U všech společností je v pořádku kromě společnosti mamacoffee s.r.o. Míra zadluženosti u společnosti mamacoffee s.r.o. dosahuje nepříznivé hodnoty 197%. Cizí zdroje výrazně překračují hodnotu vlastního jmění společnosti. Tento ukazatel je důležitý především pro věřitele, kteří v případě likvidace společnosti přijdou o své pohledávky.

Cenový průzkum trhu kavárenských řetězců byl proveden formou rozhovorů se zaměstnanci jednotlivých kavárenských řetězců. Nejdražší espresso nápoje nabízí svým zákazníkům kavárenský řetězec mamacoffee. Nejnižší ceny espresso nápojů nabízí kavárenský řetězec McCafé. Nejlevnější balení kávy pak svým zákazníkům nabízí kavárenský řetězec Starbucks a nejdražší balení kávy nabízí opět kavárenský řetězec mamacoffee.

Analýzou dotazníkové šetření byly zjištěny tyto závěry. Nejvíce navštěvovaným kavárenským řetězcem je kavárna Starbucks a nejméně navštěvovaným je kavárna mamacoffee. Respondenti jsou ochotni utratit v kavárně nejčastěji od 50 do 100 korun. Tuto cenovou hodnotu nabízí i kavárna mamacoffee. Z toho lze vyvodit závěr, že společnost Starbucks je navštěvována díky vyšší popularitě a vyššímu počtu poboček v Praze a respondenti jsou ochotni akceptovat i vyšší ceny nabízených espresso nápojů v kavárenských řetězcích.

Káva je na světovém trhu s komoditami nezastupitelná. Její nabídka spolu s poptávkou neustále roste. Poptávka roste i na tuzemském trhu, a proto jsou zde příležitosti k expanzi nových, ale i stávajících kavárenských řetězců.

Použitá literatura a internetové zdroje:

- (1) BANKS, Mary, Christine MCFADDEN a Catherine ATKINSON. *The world encyclopedia of coffee: the definitive guide to coffee, from simple bean to irresistible beverage*. London: Lorenz, c2005, 256 p. ISBN 9780754810933.
- (2) AUGUSTÍN, Jozef. *Povídání o kávě: kávovníkové zrno (Coffea arabica), káva a kávoviny jako významné potravinářské pochutiny*. Olomouc: Fontána, 2003, 354 s., [9] s. obr. příl. ISBN 80-7336-040-3.
- (3) VESELÁ, Petra. *Knih o kávě: průvodce světem kávy s recepty na její přípravu*. Vyd. 1. Praha: Smart Press, 2010, 238 s. ISBN 978-80-87049-34-1.
- (4) ROGERS, Jim. *Žhavé komodity: jak může kdokoliv investovat se ziskem na světových trzích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. Investice. ISBN 978-80-247-2342-6.
- (5) PILAŘOVÁ, Ivana a Jana PILÁTOVÁ. *Účetní závěrka, základ daně a finanční analýza podnikatelských subjektů roku .. 6. přepracované vydání*. Praha: 1. VOX, 2006. Účetnictví (VOX). ISBN 978-80-87480-20-5.
- (6) International Coffee Organization [online]. London: International Coffee Organization, 2016 [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://www.ico.org/>
- (7) FAOSTAT [online]. Italy: Economic and Social Development Department, 2015 [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://faostat3.fao.org/home/E>
- (8) Justice.cz - úvodní strana. In: Justice.cz - oficiální server českého soudnictví [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: